

TISKOVÁ ZPRÁVA

Delší život pro nemocné rakovinou plic – personalizovaná léčba

Až čtvrtina vhodných pacientů nedostane terapii včas

Praha, 11. května 2015 – Rakovina plic – jedno z nejzákeřnějších nádorových onemocnění – postihuje kuřáky i nekuřáky a umírá na ni nejvíce onkologických pacientů. Ročně zahubí přes 5,5 tisíce Čechů. Sedm z osmi lidí zemře do pěti let od první diagnózy. Řada pacientů by mohla žít kvalitní život, bez známek nemoci, delší o měsíce až roky, pokud by včas dostali moderní personalizovanou léčbu – tedy léčbu „šitou na míru“. Jde o léky, které jsou cílené na specifické struktury nádorů. Na rozdíl od klasické chemoterapie nebo ozařování má tato léčba méně vedlejších účinků a u správně vybraných pacientů je účinnější.

„Bohužel je rakovina plic většinou odhalena až v pokročilém stadiu, kdy už není možné kompletní odstranění nádoru. V současné době tak stále větší roli sehrává personalizovaná léčba, kterou je možné nasadit vybrané skupině nemocných, jejichž nádor má charakteristické genetické znaky - mutace. Genetika nádoru pak určuje, zda dokáže léčba cíleně ovlivňovat specifické pochody a blokovat nádorové bujení. Problém je ale v tom, že specifické mutace nejsou přítomny u všech pacientů, proto je důležitá včasná a velmi přesná laboratorní diagnostika,“ vysvětluje prof. MUDr. Vítězslav Kolek, DrSc., předseda České pneumologické a ftizeologické společnosti ČLS JEP.

Čeští pneumoonkologové nasadili některou z forem personalizované léčby doposud více než šesti tisícům nemocných s nemalobuněčným nádorem plic. O vhodnosti této léčby rozhodují lékaři na základě genetického vyšetření vzorku odebrané nádorové tkáně, která se nejčastěji získává pomocí endoskopického vyšetření průdušek - bronchoskopie. Terapii je možné nasadit nemocným, u kterých se prokáže některá z daných mutací. K rozhodnutí o správné cílené léčbě je třeba otestovat všechny pacienty, ale řada z nich se zatím k testům nedostane. Důvody jsou organizační, finanční náročnost i složitý proces vyšetření.

„Odhadujeme, že až čtvrtina pacientů vhodných pro některou z forem personalizované léčby stále není zachycena včas. Důvodů je hned několik – limitované financování testů a nemožnost podchytit včas všechny vzorky, které by měly být testovány. Je potřeba zlepšit spolupráci laboratoří patologie, kde je diagnóza rakoviny plic stanovena, s ambulantními lékaři. Právě ošetřující lékař pacienta hraje důležitou roli při rozhodování, zda vzorek nádoru odeslat na genetické vyšetření,“ uvádí prof. MUDr. Aleš Ryška, Ph.D., předseda Společnosti českých patologů ČLS JEP.

S podobnými potížemi se potýkají onkologové také u dalších pacientů s rakovinou. Personalizovaná medicína se využívá například v léčbě karcinomu prsu nebo tlustého střeva. Většina z těchto léků patří mezi cílenou biologickou léčbu – tedy mezi léky postihující výhradně nádorové buňky a šetřící zdravé tkáně. Výzkum je velmi dlouhý a nákladný, což se projevuje také na vysoké ceně personalizované léčby. Tu hradí zdravotní pojišťovny.

„Z výsledků mezinárodních studií i našich zkušeností víme, že díky cílené léčbě můžeme prodloužit dobu bez progresu nemoci a život nemocných řádově o měsíce, někdy až o roky. Záleží pochopitelně na klinickém stavu pacienta a pokročilosti onemocnění. Důležité je, že tato léčba je dobře tolerována, oproti chemoterapii je méně toxická a ve většině případů zlepšuje kvalitu života pacientů. Pacienti

užívají léčbu formou tablet v klidu domova a dochází pouze na ambulantní kontroly. Jsou schopni běžných aktivit,“ dodává MUDr. Leona Koubková z Pneumologické

kliniky UK 2. LF a FN Motol.

Problémy nemocných rakovinou připomíná 13. května Český den proti rakovině. Onkologicky nemocným pomáhá svými aktivitami také pacientské sdružení Arcus - Onko centrum. *„Rakovina plic má bohužel obvykle dost negativní prognózu a pacienti nemohou ztrácet čas zjišťováním všech léčebných alternativ. Důležitá je dobrá informovanost pacientů hned na začátku léčby a snaha lékaře o využití všech dostupných možností. Víím, že v systému zdravotnictví se stále diskutují otázky financování, ale kdo vysvětlí pacientovi, že nebyl poslán na potřebný test, protože by to zatížilo rozpočet lékařského pracoviště? Naším cílem je zvýšení počtu testovaných pacientů na přítomnost určitých genetických mutací nádorů na maximum,*“ dodává předsedkyně sdružení Arcus - Onko centrum Jana Koželská, nositelka Ceny Olgy Havlové a signatářka Pařížské charty proti rakovině.

Personalizovaná léčba

Personalizovaná léčba je označením pro léky, které patří mezi cílenou léčbu – tedy léčbu cílenou na specifické struktury nádorů, která upravuje léčebné postupy pro konkrétního pacienta. Tato terapie je založena na přesné diagnostice genetických predispozic nemocného – někdy je proto označována jako léčba „šitá na míru“. Není však vhodná pro každého. Je účinná u pacientů s charakteristickými genetickými znaky nádoru - genetickou mutací. Na základě určení typu mutace, dokáže personalizovaná léčba přímo ovlivnit konkrétní mechanismy a blokovat růst nádoru. Díky tomu má léčba vyšší účinnost a méně nežádoucích účinků oproti klasické chemoterapii. Nejvíce rozšířena je v léčbě karcinomu prsu, plic a melanomu, stále častěji je využívána při léčbě dalších typů nádorů. Výzkum a vývoj léků personalizované medicíny patří v současnosti mezi špičku vědeckého bádání.

ARCUS - ONKO CENTRUM

Sdružení na pomoc onkologicky nemocným pacientům bylo založeno v roce 1993. Pomáhá pacientům i jejich rodinným příslušníkům zvládnout těžké okamžiky v období léčby i po něm. Nabízí pomocnou ruku, konzultace, poradenství, informování a další užitečné služby. V současné době má ARCUS – ONKO CENTRUM přes tisíc členů a působí v celé ČR. Zakládající členkou a předsedkyní představenstva je Jana Koželská, nositelka Ceny Olgy Havlové z roku 1999, signatářka Pařížské charty proti rakovině v roce 2000. Více informací na: www.arcus-oc.org

Kontakt:

Mgr. Jana Běhalová, PR Manager | Medica Healthworld a.s. | gsm +420 734 875 400 |
jana.behalova@mhw.cz